

A TENGERRPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, péntek, 1908. január 24.

19. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'Ospedale. (Új Wurzer ház). I. em.
TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. | Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A kikötői rend.

Mikor erről a kérdésről néhány hónap előtt irtunk, nem volt annyira aktuális ez a kérdés, mint ma. Sok ezer forintot érő árut loptak Fiume kikötőjében minden esztendőben csupán csak a kereskedelmi és iparkamara volt az, aki foglalkozott a dologgal, fölírva a kormányhoz, hogy tegyen valamit az anarchikus állapotok megszüntetése érdekében. A kamara akkor csak a Deltán és Brajdicán előforduló esetekre hivatkozott, pedig éppen olyan joggal tehetne volna bírálat tárgyává a kikötő többi részén uralkodó bajokat. Hogy ezekre miért nem terjeszkedett ki, nem kutatjuk. Bizonyosan oka volt reá. Mert ha a szabad kikötőben előforduló lopásokról lerántja a leplet, ezzel a fiumei autonóm rendőrség mulasztásaira mutatott volna rá. S alkalmasint ez volt a hallgatás oka.

Tudvalevő dolog, hogy a Deltán és Brajdicán uralkodó személy és vagyonbiztonsági állapotok tarthatatlanok. Arról is tud mindenki, hogy sok ezer koronára megy az a kár, amit ott a közveszélyes elemek okoznak. A vasuti örök örökösök hiába való. A közveszélyes nép nem törődik velük s ők sem vele. Szóval a vagyon fölött való örökösök éppen annyit ér, mintha egyáltalában nem öröködnének felette. A lopások napirenden vannak, sőt a fakeskedők állítása szerint egész szervezett tolvaj bandák garázdálkodnak a Deltán a magyar fakeskedelem rovására.

A deltai fakeskedők most kezükbe vették az ügyet és segíteni próbálnak a bajokon. A kormányhoz fordultak, hogy teremtsen rendet a fatelepen. A vasuti örök helyébe horvát csendőröket kérnek, akik nem félnek senkitől s megakadályozhatják a Deltán és Brajdicán a veszedelmes elemek további garázdálkodását.

S ezen céljuk elérése céljából a fakeskedők kéréssel fordultak a kereskedelmi, belügyi és igazságügyi kormányhoz, valamint a miniszterelnökhöz. A beadványaikat már át is nyújtották Nákó Sándor gróf fiumei kormányzónak, aki nagyon is jól ismeri a bajokat és rég gondolt arra, hogy a bajokon segíteni kell. Így tehát kétségtelen, hogy jóakaró pártfogása a megvalósuláshoz vezeti azt a célt, hogy a Deltán és Brajdicán helyreálljon a vagyonbiztonság s a magyar kiviteli fakeskedelem ne szenvedjen kárt a Deltára menekült közveszélyes elemek garázdálkodása miatt.

De mi lesz a fiumei kikötő közbiztonsági kérdésével? A lopások itt is napirenden vannak, épp úgy mint a fiumei állomáson, ahonnan majdnem minden nap tesznek jelentést a fiumei rendőrségnek különböző lopásokról, hogy a tettesek kézrekerüljenek. De a fiumei rendőrség teljesen tehetetlen, sőt úgy látszik nem is akar segíteni. A följelentéseket szépen

ad acta teszi, üthetjük a tettesek nyomát. Az állomás vezetősége a bejelentéseire még választ sem kap, vajjon eredményes, vagy eredménytelen volt-e a vizsgálat, illetőleg nyomozás. Pedig azért a pénzért, amit a magyar királyi államvasutak a fiumei rendőrségnek fizet, elvárható egy kis tisztességes elbánást és gondos felügyeletet. Az államvasutak semmiesetre sem azért fizetik a rendőri szolgálatot, hogy verőfényes nappal, a nagy forgalom közepette megjelenjenek a rendőr szemeláltára egy csónakos ember s a molón felhalmozott rézrudakból egynéhányat a csónakba emeljen s vigan odébb álljon. Ez és hasonló esetek jutottak tudomásunkra s vétkeznének, ha ezeket elhallgatnók.

Sokszor halljuk, ha a kikötői vagyonbiztonságról említés történik, hogy ez mindenütt így van, vagy hogy Triesztben sincsen másképpen. Hogy miképpen van Triesztben, az azt ne törődjünk. Bennünket ugyancsak kevesse érint, hogy Triesztben lopják a kávét, gyilkolják a kocsisokat.

Nekünk a magunk bajával kell foglalkoznunk s azon segíteni. Ha a fiumei rendőrség nem alkalmas arra, hogy a kikötő vagyonbiztonságáról gondoskodjék, köszönjük meg neki a pénzünkért teljesített szolgálatot s szervezzen az állam kikötői rendőrséget, amelynek jobban kell értenie a dolgához, mint a mai autonóm rendőrségnek.

A kiviteli kereskedelmünk ne vállalja kárát a fiumei autonómrendőrség éhhetetlenségének. Hogy ki végzi a szolgálatot a rend ellátásában, az igazán mellékes körülmény. A mi szempontunk a helyes: *rendnek muszáj lenni!*

(f. o.)

— **Ankét a kivándorlásról.** A Magyar Társadalomtudományi egyesület e hó 24-én és 25-én pénteken és szombaton tartja meg nyilvános ankétját a kivándorlásról és visszavándorlásról. Az ankét színhelye a Vármegeyház (Városház-utca 7.) díszterme, kezdik pénteken 4 órakor, szombaton 3 órakor. Meghívó nem szükséges. A kérdés elődója Farkas Pál dr., hozzászólásokat jelentettek be eddig Hieronymi Károly, Gerster Béla, Gieswein Sándor országgyűlési képviselő, Rubinek Gyula az O. M. G. E. igazgatója, Léwy Béla dr., az O. M. K. E. főtitkára, Hatvany Deutsch József, Buday Barna országgyűlési képviselő, Eszterházy Móric gróf országgyűlési képviselő, Jankó Ágost, torontálmegeye alispánja, Balázs Károly jogakadémiai tanár, Henc Károly országgyűlési képviselő, Moskovits Iván országgyűlési képviselő, Beck Gyula báró, a Magyar Jelzálogbank h. igazgatója, Kovács József dr., az Adria főtitkára, Zerkovitz Emil, a Kereskedelmi Múzeum amerikai levelezője, Vargha Gyula a statisztikai hivatal igazgatója, Szász Zsombor országgyűlési képviselő, Marcali Henrik egyetemi tanár, Gaál Jenő műegyetemi tanár, Malonyay Tamás sztrópkói főszolgabíró stb. Az egyesület már hónapok óta készül erre az ankétre s igen

nagy anyagot gyűjtött össze, úgy a visszavándorlásról, mint az amerikai pénzről és felhasználásáról. Több megye erre vonatkozólag községi jegyzőként vette fel a statisztikát. Az ankét hozzászólói is érintkezésben vannak egymással és ismerik az anyagot. Általános a vélemény, hogy a kérdésnek teljesen elfogulatlan, pártoktól és gazdasági egyoldalúságtól ment beállítására van szükség, amely előkészíti a praktikus konkluziókat. Az ankét nagy gondot fog fordítani a parcellázó és egyéb földspekulációk kimutatására és erre vonatkozólag igen radikális megoldást fog felvetni. Az ankét iránt az összes érdekeit körökben igen nagy az érdeklődés.

Séta a városban.

Hajdóriások jönnek. A *Caronia* meg a *Carmania*. Az előbbi 1410, az utóbbi 1740 visszavándorlót hoz az oecéanontulról. A *Caronia* holnapután már itt is lesz s rövid időre egész magyar falu népe özönlí el a várost. A szegény hazatérők ilyenkor már nagyon türelmetlenek, nyugtalanok.

De magukkal hozták a modern világ befelegését is: az idegességet. Ez a legujabb tünet, amit az orvosaink megállapíthatnak. S ebből az ideges nyugtalanságból magyarázható, hogy a visszavándorló miért keseredik el már a magyar haza küszöbén s miért határozza el magát hirtelenül, hogy visszamegy nemsokára az újvilágba.

Az okokat nemcsak a visszavándorlóban kell keresnünk. A szegény ember tízenyolc napi utazás után fáradtan, összetörve érkezik Fiuméba.

S a helyett, hogy itt végre révbe érve megpihenhetne, megkezdődik a zaklatások egész láncolata. A kirendeltségi urak szónokolási kezdenek nekik: Itt élnek és halnak kell! Aztán a markukba nyomják azt a bizonyos piros füzetet. Aztán jön a vizsgálat, a vasuti jegy kiadása, a podgyá zkiadás. Ezekkel el kell menniök a punto franco elején levő vámvizsgálati kirendeltséghez, azután vissza, majd az állomásra és csuda, hogy a szegény visszavándorló a sok fáradtságtól össze nem rogy.

A visszavándorlókkal nem így kellene bánni. A kormánynak a szavaló kirendeltség helyett megfelelő helyiségről kellene gondoskodnia, ahol a visszavándorlókat a hajóról egybegyűjtik. Ott kényelmesen elhelyeztetnének s azután megkezdődhetnének a hivatalos aktusok sorozata: a szavalás, vasuti jegy kiadás, vámvizsgálat stb. De mindezen ebben az egy helyiségben. S amikor már mindent elrendeztek a szegény kazatérökkel, akkor aztán el bocsájthatják őket isten hírével. Ez a módszer nem új. Az összes külföldi kikötőkben így van ez, csak éppen nálunk nem. Sőt vannak német kikötők, ahol a közös szálláson végzik el a visszavándorlókkal a hivatalos dolgokat.

Ilyen helyiségről nem nehéz gondoskodni. Valamelyik raktáreépület egy részét is be lehet erre a célra rendezni. Nem kell oda egyéb, mint néhány pad, podgyászasztal s a hivatalos emberek részére kijelölendő hely. S ezzel a visszavándorlók bajain segítenének. A hazatérő nyugodtan elintéznék ügyes bajos dolgát, elfeledelnék szidni és átkozni azt a földet, ahol élme s halmia kell!

A rappresentanzában immár másodszer emelte föl a szavát Meixner Artur a hivatalok rabszolgái érdekében. Az ország minden váro-

sában a magántisztviselők hetenkint egy napot pihenhetnek. A törvény biztosította ezt nekik s a törvény Fiuméra is kiterjed. Fiumében mindazonáltal számtalan kereskedelmi vállalat van, amely vasárnap is győtri az alkalmazottait. Dél előtt és délután épp úgy, akár a hétköznapokon.

A vasárnapi munkaszünetet mindenütt respektálják s miért legyen éppen Fiume kivétel. A magántisztviselő itt nem ember? Azt épp úgy szípolozhatja a munkaadó, mint a pióca az ember verét? A szegény magántisztviselő természetesen nem tehet semmit ez ellen. A főnök kívánja — tehát robotol vasárnap is. A rendőrségnek volna a kötelessége, hogy szemmel tartsa azokat a hivatalokat, ahol vasárnap is folyik a munka. S minden alkalommal szigorú büntetést kell a munkaadóra kiróni. Majd elvállik, hogy lesz-e kedve valakinek tovább is megszegni a vasárnapi munkaszünetet. Ha pedig a rendőrség nem hajlandó utána járni, megadjuk neki a címeiket, hogy ezzel is megkönnyítsük a nehéz munkáját.

UJDONSÁGOK.

Farsangi naptár.

Január 25. A filharmonikusok hangversenye.
Január 26. Első álarcosbál a Comunaleban. Kezdeté este 9 órakor.
Február 1. Kiskereskedők alkalmazottainak bálja.
Február 1. A vasutasok országos szövetsége fiemei kezelték bálja a Corsia Deak-szállóban, a vasutas árvalás javára. Kezdeté este 9 órakor.
Február 2. Második álarcosbál a Comunaleban. Kezdeté este 9 órakor.
Február 3. A 79. Jellaicsics-erzed tisztikarának mulatsága a Európa-szálló nagytermében. Kezdeté este 9 órakor.
Február 8. A „Falco” kerékpáregyesület nagy bálja a Corsia Deak-szálló nagytermében. Kezdeté este 9 órakor.
Február 8. Bál a Casino Patriotticoban.
Február 9. Harmadik álarcosbál a Comunale színházban. Kezdeté este 9 órakor.
Február 12. Az olasz jótékony egyesület bálja.
Február 16. Negyedik álarcos bál.
Február 19. Nagy „biancorosa” álarcos bál.
Február 22. Filharmonikusok jelmez bálja.
Február 23. Filharmonikusok nagy bálja.
Február 23. Nagy álarcosbál a Comunale színházban. Kezdeté este 9 órakor.
Február 26. A Jellaicsics-erzed tisztikarának jelmez bálja az Európa-szálló nagytermében.
Február 29. Nagy bál a Casino Patriotticoban.
Március 1. Nagy gyermekbál a Comunale-színházban. Kezdeté délután 3 órakor.
Március 3. Utolsó álarcosbál a Comunale-színházban.

— **A magyarság tömörülése.** A fiemei magyarságban úgy látszik mégis csak megérett az az eszme, hogy tömörülnie kell abból a célból, hogy a jövőben összetartva ki tudja vivni magának az őt már számánál fogva is megillető pozíciót. A megindult mozgalom mind nagyobb arányokat ölt s a kibocsátott aláírási ívek napról-napra több és több név kerül. Ebből következtetve most már biztosra vehető, hogy a társadalmi egyesület két héten belül megtarthatja alakuló közgyűlést és nemsokára megkezdheti a működését. Öröndetes körülmény ez annál is inkább, mivel a magyar nemzet itt élő fiaival vajmi keveset törődnek itt egymással, sőt mondhatni nem is ismérték egymást. Az alakulóban levő egyesületre nagy feladat vár. A magyarságtól függ, hogy miképpen fogja azt megoldani.

— **A megbüntetett „Novi List”.** A helyben megjelenő „Novi List”-nek az utóbbi időben sok kellemetlenség jut. *Gavranics* dr., az újonnan kinevezett Modrus-Fiume vármegeyi főispán rendeletére *Zmaics* Vince báró kitiltotta a „Novi List”-et Szuszákról és kerületéről.

— **Az „Adria” viteldíjbizottsága.** A m. kir. minisztertanács az „Adria” m. kir. tengerhajózási részvénytársasággal fennálló, és az 1901. évi VII. t. cikkbe iktatott szerződés 34. szakasza értelmében az említett részvénytársaság viteldíjai iránt netán felmerülő vitás kérdések eldöntésére illetékes választott bíróság elnökévé az 1908. év tartalmára *Batthyány* Tivadár gróf országgyűlési képviselőt nevezte ki. Ezen bizottság tagjaitvá ugyancsak az 1908. év tartamára a kereskedelemügyi m. kir. miniszter *Szajbéli* Kálmán m. kir. államvasúti igazgató, udvari tanácsost és *Hajnal* Vilmos m. kir. államvasúti főfelügyelőt nevezte ki, az

„Adria” m. kir. tengerhajózási részvénytársaság pedig *Kilényi* Hugó és *Simon* Jakab igazgatósági tagjait küldte ki.

— **A mulatóhelyek megrendszabályozása.** A rappresenanza tegnapi ülésén tárgyalták a mulatóhelyek, kávéházak új szabályrendelet tervezetét, amelyet az ad hoc bizottság terjesztett elő. A szabályrendelet teljesen eltér a régtől. A régi 32 paragrafus helyett csak huszonnégy szakaszból áll s egyes pontokban szigorítja a mulatóhelyek régi jogait. Az új szabályrendelet azonban csak hosszabb idő múlva lép életbe. Addig is ideiglenes rendelkezések életbeléptetését tervezik.

— **A városházáról.** A városi képviselő testület holnap pénteken délután 6 órakor a polgármester elnöklésével ülést tart. Napirend a következő: A jegyzőkönyv hitelesítése, bejelentések közlések, interpellációk. A közjótékonysági bizottság költségvetési javaslata az új szegényház dolgában. A Manzoni könyvtár 1907. évi zárszámadása. Javaslata az Ürményi-teri iskola részére megvásárlandó harmónium ügyében. Városi javaslat a hivatalos órák meghosszabbításáról. A villamos vasúti bizottság javaslata az új kocsi beszerzésére. Ezután még több kisebb ügy szerepel a napirenden.

A városi delegáció holnap délután 12 órakor tartja a heti ülését. Azokat a kérdéseket fogják megbeszélni, amelyeket a rappresenanza délutáni ülésén fognak tárgyalni.

— **Hajórajunk szaporodása.** Tengeri hajóparkunk éveken át alig mutatott fel valamit szaporodást. Az 1907. év öröndetes kivétel tesz ebben, sőt kereskedelmi tengerészetiünk ez évben egyszerre nagy haladást tett. *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter által alkotott új szabadhajózási törvény folyománya ez, melynek alapján az abban nyújtott kedvezmények igénybevétele 1907-ben nyolc új magyar tengeri hajó épült, több mint harminc ezer bruttó tonna tartalommal. Az új hajók kivétel nélkül áruszállító hajók. Legújában is két nagy hajó áll építés alatt, úgy, hogy ezek forgalomba bocsátásával nem egészen két év alatt az ország tengeri szabadhajózási állománya megkétszereződött.

— **A Lauranai polgármester meghalt.** *Persich* Ferdinand, Laurana község polgármestere influenza következtében meghalt. *Persich* sokáig állott a község élén és Laurana fejlesztésében sok érdemet szerzett.

— **A pó ai irredenták.** Triesztből táviratozzák, hogy az ottani „Piccolo” jelentése szerint az állítólagos irredenta küldöttség, mely *Barabás* Belát felkereste, nem volt más mint a gazdasági párthoz tartozó kereskedők küldöttsége, mely csak azért kereste fel a delegációk elnökeit, hogy a tengerészeti hatóságok által bevezetett fogyasztási szövetkezetek ellen, melyek nekik kárt okoznak, tiltakozzék.

— **A horvát nyelv Dalmáciában.** Dalmáciában nőttön-nő az elégtelenség az osztrák kormányának a horvát nyelv kérdésében tanúsított szűszegő magatartása miatt és erős akciókat indítottak a dalmát képviselők, hogy az osztrák kormányt szavának megtartására kényszerítsék. A dalmát országgyűlés pártjai a napokban pártközi értekezletet tartanak Zarában, hogy tanácskozzanak a teendőkről. Ezenkívül az országos bizottság elhatározta, hogy memorandumot nyújt át *Beck* báró miniszterelnöknek. *Ivansevics* dalmát képviselő a napokban Zárában járt, hogy ebben az ügyben *Zagorac* képviselővel tanácskozzék.

— **Fiume népesedése.** A városi statisztikai hivatal kimutása szerint Fiume lakossága december 31-én 47.983 embert számlált. 1900 december 31-ike óta a szaporodás 7856 ember.

— **Az első álarcosbál.** Vasárnap este 9 órakor kezdődik tulajdonképpen az igazi farsang. Akkor tartják meg a Comunale színházban első álarcosbált. A mulatságon a *Sperber*-féle zenekar fog játszani. A táncokat, mint minden esztendőben, az idén is *Celebrini* Clement táncmester vezeti. Belépődíjak: Földszinti és páholybelépőjegy 2 korona, páholy, félmelet és elsőrendű 12 korona, másodrendű 6 korona. Kárzat 40 fillér.

— **Az öngyilkos postatiszt.** Mayer Jakab postasegédust, akin k tragikus öngyilkosságáról tegnap részletesen beszámoltunk, úgy

végrendelkezett, hogy holttestét biztosítási pénzből hazaszállítsák. A végrendelet szerinti Mayer Jakab holttestét ma indítják Dióskálóra, ahol az öngyilkos szülei laknak.

— **A szövetség bálja.** A vasutasok országos szövetsége fiemei kertületének bálja iránt nagy érdeklődés mutatkozik. A február 1-én tartandó mulatság lesz az idei farsang legkimagaslóbb eseménye. A fiemei magyar társadalmi előkelő személyiségei mind ott lesznek a szövetségi bálon. Ezzel a mulatsággal kezd meg a vasutas szövetség fiemei kertülete társadalmi működését. Tavasszal első rangú művészek közreműködésével hangversenyt rendez. Husvétra kirándulást tervez Velencébe s a nyár folyamán is rendez egy kirándulást. A február 1-én tartandó bál tiszta jövedelmét a vasutas árvaház javára fordítják. Aki tévedésből meghívót nem kapott, forduljon *Fodor* Armin. máv. ellenőrhöz, a rendező bizottság elnökéhez.

— **Horvát felírások a horvátországi közös hivatalokon.** A horvát kiegyezés megkötése, vagyis 1908. után a horvátországi közös hivatalok felírása csakis horvát volt. A nyolcvanas években *Szapáry* László gróf akkori pénzügyminiszter elrendelte, hogy a felírásokat magyar és horvát felírásokkal cseréljék el, ami nagy izgalmat okozott Horvátországban és véres tüntetésekre adott alkalmat. 1883-ban oly mértékben ismétlődtek a tüntetések, hogy *Ramberg* báró tábornagyot királyi biztosi minőségben küldték Horvátországba, mire a *Hédervary* éra következett. *Rauch* most programjában megígérte, hogy a horvát és magyar felírásokat ismét csak tisztán horvát felírásokkal fogja fölcserélni. A zágrábi hivatalos lap már legutóbbi száma közli a bán rendeletét, amely szerint a közös hivatalokat fokozatosan kizárólag horvát felírásokkal fogják ellátni. Zárában már tegnap megkezdtek a felírások kicserélését.

— **Turbinás hajók a földközi tengeren.** A turbinás hajók hódító utjukban nemsokára a Földközi tengerre is eljutnak. Az *Egyptian Mail Steamship Company* hajóstársaság két hatalmas turbinás hajót építtetett, amelyet az Alexandria-marseillei vonalon helyez forgalomba. A hajók neve „*Heliopolis*” és „*Cairo*”. Mind a kettő nemsokára elkészül és méltó testvérhajója lesz a *Cunard* társaság „*Lusitania*” és „*Mauritania*” turbinás gőzösein. Mindegyiknek a 12.000 tonna tartalma van s gépezetük 18.500 lóerejű. A tervezett sebesség 21 csomó. Az első utat a „*Heliopolis*” három nap, tehát hetenként óra alatt teszi meg Marseille és Alexandria között.

— **Uj védőburkolat hadihajók számára.** *Lorenzo d'Adda* mérnök, Génúában, az ottani hajómérnökök egyesületében bejelentette, hogy új rendszerű védőeszközt talált fel a hadihajók oldalainak és tornyainak védelmére, az eddigi páncéllemezek helyett. Találománya egy mészből, homokból és porfir, meg bazalt-törmelékkel összeállított keverék, amelyet érc rostélyművek és kapcsok tartanak össze s amelyet két parallel vaslemez közé téve helyeznek el a megvédelmezendő helyre. Ennek a masszának a fajsúlya csak 2,3, míg az eddigi páncéllemezeké 8. Az orosz-japán háborúban, ahol *d'Adda* Port-Arthurnál erre vonatkozó megfigyeléseket tett, a felhalál szerint kivilágított a keverék rendkívüli ellenálló ereje a granátokkal szemben. Az új burkolóanyag a páncéllemezekkel viszonyítva, tízmillió lira megtakarítást jelent egy-egy sorhajónál. *Mabilelo* olasz hadügyminiszter elrendelte, hogy *Muglianoban* lövőpróbákat tegyenek *d'Adda* fálaira.

— **A társadalomtudományi körből.** A fiemei társadalomtudományi körben élénken folyik a munka. Még e hó folyamán három előadás lesz az egyesület nagytermében (Via Fiumara 2), vasárnap délelőtt fél 11 órakor *Tedeschi* Amadeo trieszti szónok tart előadást „A polgári evolucio és a szocializmus” címen.

— **Gyorsírási tanfolyam.** Értesítjük az érdeklődőket, hogy az e hó 5-én tartott értekezleten elhatározták, hogy a *Kovács* Tódor vezetésével álló magyar gyorsírótanfolyam f. hó 14-én este 8 órakor veite kezdlet. Felhívotnak tehát mindazok, akik a gyorsírást elsajátítani kívánják, keressék fel a tanfolyam vezetőségét, mely e hó 14-étől kezdve minden kedden

és pénteken este 8 és 9 óra között a „Kereskedők és Iparosok” egyesületének helyiségében a városi lakatépítész épületében a Café (Grand mögött, földszint) az első vásárcsarnok bejáratával szemben található. A jelentkezők számától függ, hogy az olasz, német és horvát gyorsírási tanfolyamok is megírhatók lesznek.

— **Mozgófényképek.** Az „Edison” mozgófényképszínház legújabb műsora: A tulipánok. — Részlet az „I puritani” operából gramofon- és zenekari kísérettel. — Fájdalom és kötelességteljesítés. — Egy hős emlékei.

x **Dr. Keszthelyi Péter** orvos, aki ez időig Szusákon folytatta orvosi működését, lakását november hó 1-től *Fiv. eba,* Corsia Deák 30. (Ossoninack-féle ház) I. emelet helyezte át.

— **Porcellán — üveg. Hüttl Tivadar,** Budapest, V., Dorottya-utca 14., cs. és kir. udv. szállító, porcellángyáros legújabb képes árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi. Bel- és külföldi porcellán, üveg és angol fayenceok. Legnagyobb választék ékező-, kávé-, teás- és mosdókészletekben, valamint használati és dísz tárgyakban. Teljes kelengyék. Saját porcellángyár Budapesten. Olcsó árak.

Szerkesztőségünk és kiadóhivatalkunk telefonszáma (ugy interurban, mint helyi beszélgetésekre) 229. Nyomdánk telefonszáma (közvetlenül lapzárta előtt felmerülő sürgős tudósítások számára) 920.

Minden a kihordás vagy szétküldés körüli felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

TÁVIRAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

Az óbudai választás.

Képviselők párbaja.

Hajókatasztrófa.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jan. 21. A képviselőház mai ülésén *Justh Gyula* elnököl.

Az ülés megnyitása után nyomban áttérnek az ujoncjavaslat tárgyalására.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter felszólalása után megejtik a szavazást.

A Ház nagy többsége elfogadja a törvényjavaslatot.

Ellene csak a disszidensek és a horvátok szavaznak. A függetlenségek ezért több megjegyzést kiáltanak a disszidensek felé.

A szavazás után *Lengyel Zoltán* tiltakozik a megjegyzések ellen s kijelenti, hogy köztük és a horvátok között semmiféle szövetezéstől szó sincsen.

A részletes tárgyalásnál *Nagy György* és *Bozóky Árpád* beszélnek, miközben *Jekelfalussy* miniszter kijelenti, hogy a új magyar térképen a magyar nyelven szerepelnek.

Ezzel az ülés véget ért.

Az óbudai választás.

BUDAPEST, jan. 23. Az óbudai kerületben ma folyik a választás a Keszics Antal halála folytán megüresedett mandátumért. A kerületben két jelölt van. Botzenhardt János kormányparti és Komjáthy Béla, az egysült ellenzék jelöltje. A fevonulás rendben folyt le. A szavazás is rendben halad. Délután 2 órakor az eredmény a következő!

Botzenhardt 215

Komjáthy 170

Az egysült ellenzék szavazói többnyire délután fognak szavazni. Komjáthy megválasztása valószínű.

Képviselők párbaja.

BUDAPEST, jan. 23. *Babó Mihály* képviselőt egy képviselőházi összeszólalkozásból kifolyólag provokáltatta *Farkasházy* Zsigmond képviselőt. A felek segédei ma délután találkoztak, hogy a párbaj feltételeit megbeszéljék.

ERBISTI GIOVANNI „All' Universo”

FIUME, Via del Fosso 2.

Hajókatasztrófa.

AMSTERDAM, jan. 23. Egy holland gőzös a nagy ködben beleütközött egy angol gőzösbe, amely léket kapott és elsüllyedt. Az utasok mentőcsónakokon menekültek. Huszonegy utas a tengerbe veszett.

A szerkesztőség postája.

Fiumei hölgy. Ön a modern szelek fuvasától beszél és névtelennül írja alá a levelét. Ez igazán már nem modern. A levelében foglalt panaszszal nem foglalkozhatunk.

K. J. Bármikor a nap folyamán fölkereshetnek. De csak délután öt óráig.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus” hírlapelarusító üzletben, Vincenzo de Gemini-utca. — Az Ivancich-féle hírlapelarusító üzletben. — A m. kir. dohánygyárhoz tartozó üzletben, Piazza Elisabetta. — Capudi Eusebio hírlapelarusító üzletben, Deak Corso. — Trbojević G. papirkereskedésében Via del Molo. Barbis Gio. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalkunkban.

Tévedés az,

ha bárki, akár reklám céljából akár más szándékkal azt állítja, hogy jobb magyar ételeket, vagy jobb magyar borokkal szolgál, mint az egyedül, jó hírnevű

MAGYAR VENDÉGLŐ

magyar otthon

„Riva Szapary”, az Adria palota mellett. Az előkelő magyarság találkozó helye.

Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

Felelős szerkesztő: Korcsmaros Nándor.
Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

Elsőrangú divatszabászat Himmel Ferdinánd Fiume

Via Adria 1. sz. Zmaics-ház.

KÉSZIT:

Angol-, francia-, sport- és amazonruhákat. Mérsékelt árak. ● Kifogástalan szabás.

ELSŐ FIUMEI

RUHA-SZANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett)

Ruhát vasalásra és javításra átveszek.

Olcsó havi előfizetés ellenében rendben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szíves pártfogást kér *Schönberg H. férfiszabó.*

Üveg- és porcellán-
raktaramat szép és
mesés olcsóságú tár-
gyakkal szereltem fel.

KORNICZAI G.

Via Governo 22. (Corso.)

— Óriási készletek az idényre —

elegáns, modern és elsőrendű
kész férfi-és gyermek - ruhákban.

Nagy raktár szörmeárukban.

Ruhák mértékre is készíttetnek

A hölgyközönséghez!

Va. szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a Via Andrássy 30. sz. alatt levő Bagári és Lukács-féle női szabó üzletet átvettem. Minden igénynek megfelelő angol valamint francia női ruhát jól, gyorsan és a legsolidabb árak mellett készítek.

Kegyes pártfogást kérve divattermem iránt maradtak

mely tisztelettel VERMES E.

Első fiumei magyar úri és női borbély és fodrász terem az Adria palotában.

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲
különbejárati női

fodrászteremmel

végez hajmosást, andolirozást mindenemű divatos fésülést és hajmunkát, maniküre és pediküre munkát az üzletben és házhoz járva jutányos áron.

Egy hajmosás 2 kor.

▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYOGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizsek, toalettek és szépitőszerek, stb.

Schenk Lajos

férfiszabó üzlete.

FIUME, Corso 7. sz. II. em.

Készít a legfinomabb angol és francia szövetekből a a legkényesebb igényeknek megfelelő divatos öltönyöket és felső kabátokat mérsékelt áron.

Nagy raktár hely- és külföldi szövetekben.

Gyors és pontos kiszolgálás.

FOGSOROKAT

egy darabból kizárólag készit

FRISCH LEO

az Adamich-ter sarkán Via Lido 2. II. em. (Rinaldi-ház)

naponta d. e. 8—12 és d. u. 2—6.

Minden műtétet fájdalom nélkül személyesen végez el.

Foghuzás, arany-ézüst és porcellánplombirozás. Aranykoronák; szápadlás nélküli arany fogsorok; porcellán- és arany fogsorok (legújabb). Kaucuk- és smaltó-fogsorok.

Kan-nutsztek, állami és vasuti tisztviselők jelentékeny mértékben reszesülnek.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estenként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Magyar mészáros! Vásárcsarnok 24-26 sz.!

Bátorkodom a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a fiemei központi vásárcsarnokban (első csarnok 24-26 sz.)

magyar mészárszéket nyitottam.

Marha- borju- és sertéshúst és mindenféle hús-
neműt kifogástalan minőségben és mindenkor
friss állapotban árusítok.

A mélyen tisztelt háziasszonyok és a vendéglősi kar szives pártfogását kéri

tisztelettel
REICH VILMOS.

Pontos kiszolgálás! Jutányos árak!

Házhoz szállítás kívánatra!

Vendéglősöknek árkedvezmény.

OH JAJ! Köhögés, rekedtség **ELJEN!**
és légúti károsítás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona.
Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NADOR” gyógyszertár
Budapest, VI. Váci-körút 17.

Megfojt az átkozott köhögés!

Egger-mellpasztilláját csakhamar meggyógyított

KAPHATÓ FIUME-BEN: Accurti Károly, Bab é Hinko, Mizzan Adorján,
Prodám János, Schindler Adolf gyógytárakban, Rosenkört Gusztáv.

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban.

Vas- és érczárú-üzlet
Simper János

Fiume, Via Governo 20.
Telefon 402.

Kályhák, sparherdek,
kályhavédők, széntartók
stb. nagy raktára.

Különlegességek
konyhaedényekben.

CRNKOVIC
szálloda, penzió és kávéház.
CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 pezcnyire.

Kitűnő magyar és német konyha.
Kitüntetve a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és- Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olesó árak. Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: **CRNKOVIC JÓZSEF.**

SERDOZ FRANCESCO
FIUME, Via del Fosso 2.
— Telefon sz. 303. —

Vaskereskedés.
Fémárúk. - - -
Vasgerendák.

Nagy választék kályhák, tűzhelyek, pénzszekrények, konyhaedényekben stb

Első és legjobb hírnevű óraüzlet

Nattich Henrik
FIUME, Corso.
Chronometer és műórás.
Genfi és Glashütte-féle angol különlegességi gyártmányok.

1200 darab
uri női és gyermek
TÉLI TRIKÓT
tekintettel a téli szezon előrehaladására bámulatos olcsón ad el a

NEW-YORK
áruház
FIUME, Via Andrassy I. sz.

VELENCE HOTEL MODERNE MANIN

TULAJDONOS ZACCHEO A. és TÁRSA.

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett szobákkal, lifttel, fürdővel és remek étteremmel.

A Kőbányai Polgári Serfőzde kiváló minőségű söreinek kimérése.

A Velenczét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

Déli és esti hangversenyek.

ROSENBERGER B.
nagy butorraktára

Fiume Via Governo 22 (Corso) Fiume Via Governo 22 (Corso)
Telefon sz. 504.

Cinematograf „EDISON”
Mozgófénykép-térem
VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legjobb és legtekélyesebb vetítési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényelmes ülésekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

Rákóczi vendéglő

Az új kivándorlási palotával szemben.
Valódi magyar konyha.

Ebéd és vacsora 20 forint.

Kényelmes hely társas kuglizók részére. Gyönyörű kerthelyiség.

Tisztelettel
GULYÁS LÁSZLÓ, vendéglős.

A
„De la Ville”
kávéházban

ma és minden este
BARCA JENŐ
jeies kaposvári cigány zenekara
hangversenyez.

Uj női szabóság
Maison Stellner

FIUME, Adria palota (Via dell'a Sanità.)
Sok évi budapesti, bécsi és berlini gyakorlat alapján a női szabóság terén a legkiválóbbat tudjuk nyújtani.

Konfekció, angol és francia ruha, szőrme munkák mérték szerint.

Izlés. — Pontos munka. — Mérsékelt árak.

Használt és új
zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil
Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.
Telefon 226. sz.

A bankkamattal leszállítása dacára
5% netto kamatot

térít meg takarékbetétek és folyószámlakövetelések után

a FIUMEI KERESKEDELMI BANK
RESZVÉNYTÁRSASÁG
ADRIA PALOTA FIUME-BAN ADRIA PALOTA
(a törvényszerű tőkekamat-adóit sajátjából fedezi)

Butorozott szobát több havi tartozkodásra esetleg ellátással keres februártól kezdve Janell József, Pancsova, Király-utca 125.